

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

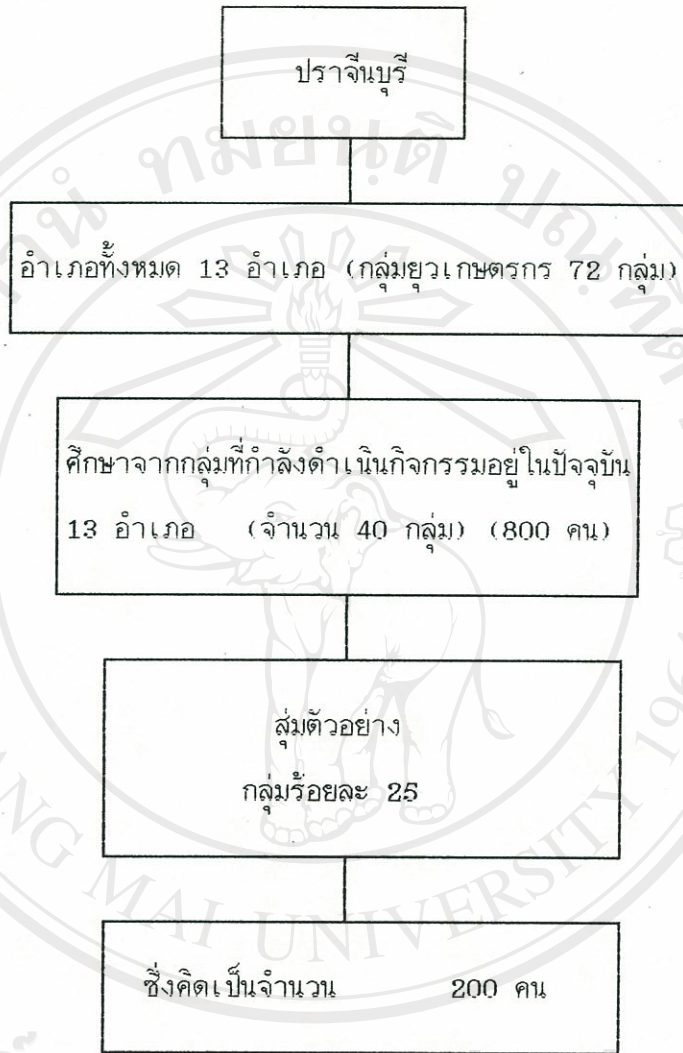
1. ประชากร ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประชากรเป้าหมาย คือ สมาชิกกลุ่มยุทธศาสตร์ 13 อำเภอ ได้แก่ อ.เมือง อ.บ้านสร้าง อ.โคกปีบ อ.ศรีมหาโพธิ์ อ.ประจันตคาม อ.กบินทร์บุรี อ.สระแก้ว อ.วังน้ำเย็น อ.คลองหาด อ.วัฒนานคร อ.อรัญประเทศ อ.นาดี อ.ตาพระยา ในเขตพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรีทั้งหมด

2. การสุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มยุทธศาสตร์เป้าหมาย ทั้งหมด โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งมีกลุ่มยุทธศาสตร์ทั้งหมด 72 กลุ่ม แต่มีกลุ่มที่กำลังดำเนินกิจกรรมอยู่ปัจจุบัน 40 กลุ่ม ทำการสัมภาษณ์และเลือกกลุ่มตัวอย่างจากสมาชิกกลุ่ม ร้อยละ 25 (จุนพล, 2520:179) คิดเป็นจำนวนบุคคลที่ถูกสัมภาษณ์ 200 คน ดังรายละเอียดแสดงไว้ในแผนภูมิดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม

ที่ได้สร้างขึ้นเพื่อสอบถามข้อมูลและวัดลักษณะต่าง ๆ ของกลุ่ม แบ่งออกเป็น 5 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานทั่วไปของยูวเกษตรกร ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา สมาชิกในครอบครัว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ ผลตอบแทนสมาชิกจากการทำงานร่วมของกลุ่มยูวเกษตรกร พื้นที่ทำการเกษตรผู้ปกครองของสมาชิกกลุ่ม การสนับสนุนจากผู้ปกครองของสมาชิกกลุ่ม การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและ

ที่ปรึกษากลุ่ม ระยะเวลาการเข้าร่วมกลุ่มของสมาชิกผู้ดูแลโครงการ ขนาดของกลุ่ม

ตอนที่ 3 แบบวัดการมีส่วนร่วม เป็นแบบวัด สอบถามว่า สมาชิกกลุ่มฯ มีส่วนในโครงการ งานรวม สมาชิกกลุ่มฯ เคยเข้าร่วมประชุม และเคยเสนอความคิดเห็นในเรื่องการจัดทำกิจกรรม หรือความคิดในการพัฒนากลุ่มฯ หรือไม่ เคย เข้าร่วมในกิจกรรมแต่ละครั้งบ่อยครั้ง หรือไม่ ถ้าบ่อยครั้งถือว่ามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มฯ และเข้าร่วมประชุมเสนอความคิดเห็นด้วยก็ถือว่า มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม นอกจากนี้ยังรวมถึงการมีส่วนร่วมในการชุมนุมเข้าค่าย การสาธิต การบรรยาย และการทัศนศึกษา อีกด้วย

ตอนที่ 4 เป็นแบบวัดความรู้ทางการเกษตรของสมาชิกกลุ่มฯ ในเรื่องพืช 3 ข้อ สัตว์บาล 1 ข้อ สารเคมี 2 ข้อ ปุ๋ย 1 ข้อ การถนอมอาหาร 1 ข้อ เครื่องมือการเกษตร 1 ข้อ โรคพืช 1 ข้อ โดยแต่ละข้อจะให้สมาชิกกลุ่มฯ เติมเครื่องหมาย ถูก ลงในช่องว่าง ผู้วิจัยจะเป็นผู้ให้คะแนนตอบถูก-ได้ 1 คะแนน ตอบไม่ถูก 0 ถึง 10 ผู้ที่ได้คะแนนมากคือ (8-10 คะแนน) ถือว่ามีความรู้ความชำนาญทางการเกษตรมาก ส่วนผู้ที่ได้คะแนนน้อยคือ (1-4 คะแนน) ถือว่ามีความรู้ความชำนาญทางการเกษตรน้อย

ตอนที่ 5 เป็นแบบวัดความต้องการทางจิตวิทยา 3 ประการ ของผู้ดูแลโครงการ คือ ความต้องการพวพี่น้องของสมาชิกกลุ่ม ลักษณะความเป็นผู้นำของสมาชิกกลุ่มฯ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของสมาชิกกลุ่มฯ และข้อมูลอื่น ๆ

5.1 ความต้องการพวพี่น้อง (บ้ำเพ็ญ, 2534) ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับเรื่องราวของความต้องการพวพี่น้อง การยอมรับเข้าเป็นพว การให้การร่วมมือกับกลุ่มฯ และกิจกรรมของกลุ่มฯ เป็นต้น จำนวน 10 ประโยค

วิธีการใช้โดยแบบวัดประกอบด้วย เรื่องราว เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดของสมาชิกกลุ่มฯ ที่มีต่อพวพี่น้อง ทั้งในลักษณะบวก สนใจ สนับสนุน เห็นด้วย และลักษณะลบ ไม่สนใจ ไม่สนับสนุน ไม่เห็นด้วย จำนวน 10 ประโยค แต่ละประโยคประกอบด้วยหน่วยประเมินค่า 5 หน่วย พิสัยของคะแนนระหว่าง 10-50 ผู้ที่ได้คะแนนสูงหมายถึงมีความต้องการพวพี่น้องมาก ผู้ที่ได้คะแนนน้อยถือว่ามีความต้องการพวพี่น้องน้อย

5.2 แบบวัดบุคลิกภาพและลักษณะความเป็นผู้นำ โดยใช้แบบสอบถาม (เนตล ,2532) ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับเรื่องราวของลักษณะความเป็นผู้นำ จำนวน 9 ประโยค วิธีการใช้โดยวัดประกอบด้วย เรื่องราวเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด ของสมาชิกกลุ่มๆ ที่มีต่อกลุ่มๆ ทั้งในลักษณะบวก คือไม่เข้าข้างตนเอง (ไม่ใช่) ลักษณะลบเข้าข้างตนเอง (ใช่) แต่ละประโยคประกอบด้วยหน่วยประเมินค่าหน่วยพิสัย ของคะแนนระหว่าง 0-1 ผู้ได้คะแนนมาก (7-9 คะแนน) หมายถึงมีลักษณะความเป็นผู้นำสูง ผู้ได้คะแนนน้อย (1-3 คะแนน) หมายความว่าไม่มีลักษณะความเป็นผู้นำต่ำ ยกตัวอย่างเช่น ถ้าสมาชิกกลุ่มๆ ได้เป็น คณะรัฐมนตรีจะทำการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรหรือไม่ถ้าตอบว่า (ใช่) จะได้ 1 คะแนน ถ้าตอบว่า(ไม่ใช่) จะได้ 0 คะแนน

5.3 แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยการใช้แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของ(นาถและคณะ, 2522)

แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้วิจัยจะอ่านปัญหาที่ตั้งขึ้น 2-3 ครั้ง อย่างช้า ๆ แล้ว จะเริ่ม คำถามนำเป็นตอน ๆ ดังนี้

1. ปัญหาอย่างนี้เคยเกิดขึ้นกับกลุ่มๆ ถ้าเคยให้เล่าไป ถ้าไม่เคยถามว่า ปัญหาเช่นนี้อาจเกิดขึ้นกับคุณได้บ้างไหม เพราะเหตุใด (เกณฑ์พิจารณาข้อที่ 1)

2. ถ้ามีปัญหาอย่างนี้เกิดขึ้น กลุ่มๆจะทำอย่างไร ให้เล่ารายละเอียด (เกณฑ์ข้อที่ 2 ข้อที่ 3 และข้อ 4)

สำหรับเกณฑ์พิจารณาข้อที่ 4 นั้น ผู้วิจัยจะเป็นผู้พิจารณาเอง โดยจะพิจารณาว่า ถ้าใช้วิธีอย่างที่สมาชิกกลุ่มๆ เล่ามานั้น จะแก้ปัญหาไปได้นานเพียงไร

ตัวอย่างคำถาม ถ้าเกิดโรคระบาดในไร่นา หรือฟาร์มของกลุ่มๆ สมาชิกกลุ่มๆ จะแก้ไขปัญหาเหล่านั้นโดยวิธีการใด มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหรือไม่ วิธีการที่สมาชิกกลุ่มๆ ใช้ นั้นเป็นวิธีการอย่างไร และการแก้ปัญหานี้ได้ผลเป็นอย่างไร

เกณฑ์การพิจารณาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

- ก. การยอมรับว่าเคยมีปัญหาย่างนี้เกิดขึ้น หรือยอมรับว่าอาจเกิดปัญหาย่างนี้ขึ้น ได้ซึ่งจำเป็นที่จะต้องแก้ไข ให้คะแนนดังนี้
ไม่ยอมรับเลย	1 คะแนน
กลาง ๆ (แบ่งรับแบ่งสู้)	4 คะแนน
ยอมรับเต็มที่	7 คะแนน
- ข. การแก้ไขใช้ความสามารถของตนเองหรือของผู้อื่น ให้คะแนนดังนี้
ของผู้อื่น โดยตนเอง ไม่มีส่วนร่วม	1 คะแนน
ของตนเองและของผู้อื่นเท่า ๆ กัน	4 คะแนน
ของตนเอง	7 คะแนน
- ค. วิธีการแก้ไขปัญหานี้ใช้วิธีสามัญหรือวิธีการที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ ให้คะแนนดังนี้
วิธีสามัญหรือวิธีอื่น ๆ	1 คะแนน
ปานกลาง	4 คะแนน
แปลก ๆ ใหม่ ๆ	7 คะแนน
- ง. การแก้ปัญหานี้ สมาชิกกลุ่ม ๆ ปัญหาที่เฉพาะหน้าชั่วคราวซึ่งปัญหานี้ อาจเกิดขึ้นได้อีกภายหลัง จากการแก้ปัญหาแล้วไม่นานนัก หรือได้แก้ปัญหาซึ่งมีผลระยะยาว หรือ เป็นการถาวร ให้คะแนนดังนี้
ผลชั่วคราว	1 คะแนน
ผลปานกลาง	4 คะแนน
ผลถาวร (ระยะยาว)	7 คะแนน
4. การทดสอบแบบสอบถาม นำไปทดสอบกับสมาชิกกลุ่มฯ ในจังหวัดปราจีนบุรี จำนวนสมาชิกกลุ่ม 10 คน ในกลุ่มฯ ที่ไม่ได้คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาแล้วจึงนำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจริงต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ เกี่ยวกับกลุ่มฯ และข้อมูลอื่น ๆ ของกลุ่ม ฯ ตัวอย่าง จากสำนักงานเกษตรจังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานเกษตรอำเภอ ที่ว่าการอำเภอ ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวอย่าง และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิโดยใช้แบบสอบถาม สอบถาม ประชากรตัวอย่างโดยผู้วิจัยและผู้สัมภาษณ์ ซึ่งได้รับการชี้แจงให้เข้าใจในการเก็บข้อมูล โดยการ ใช้แบบสัมภาษณ์ดังกล่าว

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้เมื่อตรวจสอบเรียบร้อยแล้วจะนำมาลงคะแนนในแต่ละแบบฉบับที่กิตารางทำสมุทรรหัส จากนั้น นำไปวิเคราะห์ดังนี้

6.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้ทั้งหมด จะนำมาจัดระเบียบ และประมวลผล จากนั้นนำไปวิเคราะห์โดยใช้สถิติที่เหมาะสม เช่น สถิติพรรณนา ในข้อมูลประเภทกลุ่ม (category) และระดับ (ranking) ใช้ค่าร้อยละสำหรับข้อมูล ประเภทช่วง (interval) ใช้ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) เป็นต้น

6.2 ข้อมูลเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์เชิงพหุคูณแบบปกติ (multiple regression analysis) ซึ่งจะสามารถบอกความสัมพันธ์ของปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และจิตวิทยา ต่อความสำเร็จ ในการดำเนินงานของกลุ่มผู้เกษตรกรได้อย่างครอบคลุม